

Poliittinen ohjelma

Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto

Missio: vahvistaa pohjoismaista identiteettiä, luoda kontakteja sekä edistää pohjoismaista yhteistyötä nojautuen ohjaaviin periaatteisiin.

- kaikille avoin

Visio: luoda yhtenäinen Pohjola

- ottaa askeleita kohti pohjoismaista, ihmisoikeuksia kunnioittavaa maltillista liittovaltiokehitystä
- vahvistaa pohjoismaisen yhteistyön asemaa työmarkkinoilla, ympäristöasioissa, konfliktinratkaisussa sekä koulutuksessa

Demokratia ja vaikuttaminen

Pohjoismainen demokratia perustuu perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittamiseen, yhdenvertaisuuteen sekä mahdollisuuksien tasa-arvoon. Luottamus valtiollisiin instituutioihin on Pohjolassa erittäin korkeaa, ja kansalaisten vaikutusmahdollisuudet päätöksentekoon ovat laajalti turvattu, esimerkiksi nuorten osallistamiseen päätöksentekoon on rakenteellisesti mahdollistettu. Pohjoismainen demokratia perustuu avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen. Olemme etenkin sanan- ja lehdistönvapauden mallimaita.

- Liittoa kuullaan Pohjoismaihin sekä nuoriin liittyvässä lainvalmistelussa.
- Liitto lisää tunnettuutta Pohjoismaisesta yhteistyöstä sekä konkreettisista vaikutusmahdollisuuksista. Nuoria osallistetaan ja heillä on aito halu vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon.
- Nuorten osallisuutta päätöksentekoon ja yhteiskuntaan on lisättävä tarjoamalla monipuolisia tapoja osallistua ja tukemalla nuorten omia järjestöjä ja projekteja.
- Kaikilla tulee olla oikeus osallistua pohjoismaiseen keskusteluun. Uhkana tälle on vihapuheen lisääntyminen, joka on johtaa tiettyjen mielipiteiden vaientamiseen. Tämä on todellinen uhka demokratialle, jos molemminpuolista kunnioittavaa dialogia ei voida käydä.
- Erilaisten poliittisten liikkeiden, puolueiden ja kansalaisyhteiskunnan välistä dialogia ja yhteistyötä on vahvistettava, jotta mikään taho tai mielipide ei jää eristetyksi.

- Kansalaiset on pidettävä Pohjolassa päätöksenteon keskiössä yksilöinä ja demokratiaa ja oikeusvaltiota tulee vaalia yhteiskunnan perustana ja itseisarvona.
- Saamelaisten itsemääräämisoikeutta on kunnioitettava ja heidän oikeuksiensa toteutumiseen kiinnitettävä erityistä huomiota päätöksenteossa.
- Pohjoismaiden tulee esiintyä yhtenäisenä blokkina kansainvälisissä instituutioissa ja jakaa tietotaitoaan esim. demokratiasta, hyvinvointivaltiokehityksestä, sekä kestävästä kehityksestä ja kiertotaloudesta.
- Nuorten demokratiakasvatusta ja kiinnostusta yhteiseen päätöksentekoon lisättävä. Nuoria kannustetaan yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen. Vain osallistumalla voi vaikuttaa.

Rauha ja turvallisuus

Pohjoismaat tekevät tiivistä yhteistyötä sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden takaamiseksi.

- Ihmisten välinen keskustelukuilu on uhka turvallisuudelle. Liitto pyrkii tuomaan yhteen erilaisia näkemyksiä ja taustoja ja kehittää tällä tavoin keskustelukulttuuria.
- Kehitetään NORDEFCON asemaa pohjoismaisena ja kansainvälisenä rauhanturvan alalla toimijana. Sitoutetaan Pohjoismaiden yhteistyö vahvasti YK:n mandaattiin kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden takaamiseksi, YK:n peruskirjan sääntöjen mukaisesti.
- Pohjoismaiden integraatio on avainasemassa turvallisuuskysymyksissä.

Vapaa liikkuvuus

Kansalaisten vapaa liikkuvuus Pohjolassa tulee olla pohjoismaisen yhteistyön keskiössä. Pohjoismaissa kannustetaan rajoja ylittävään työntekoon sekä koulutuksen ja kokemusten hankkimiseen. Etenkin nuoria työuransa aloittavia kiinnostaa opiskelu ja työnteko toisessa Pohjolan maassa, mutta hallinnolliset esteet voivat negatiivisesti vaikuttaa päätökseen lähteä toiseen Pohjoismaahan. Pohjoismaisen yhteistyön tehtävä on mahdollistaa saumaton liikkuminen ja oleskelu kaikissa Pohjoismaissa sekä luoda yhteinen työmarkkina-alue, jotta elämä Pohjoismaiden välillä olisi kansalaisille ja yrityksille mahdollisimman helppoa.

- Pohjoismailla on luotava yhteinen väestörekisterijärjestelmä, yhtenäinen e-tunnistautuminen sekä yhteispohjoismainen palvelualusta viranomaispalveluille.

- Pohjoismaille on luotava yhteinen verotusjärjestelmä, joka mahdollistaa esimerkiksi työskentelyn samanaikaisesti kahdessa tai useammassa Pohjoismaassa.
- Pohjoismaissa on pystyttävä tunnustamaan osaaminen ja tutkintoja eri aloilla ja koulutusasteilla. Tämän takia kriteerit osaamiselle on yhdennettävä kaikissa Pohjoismaissa. Sen lisäksi Pohjoismaissa on luotava yhteiset, standardisoidut koulutusohjelmat.
- Nuoret tiedostavat mahdollisuutensa työllistyä eri Pohjoismaissa. Siksi Pohjolaan on luotava yhteinen työ- ja elinkeinoverkosto, jonka avulla työnhakija löytää työnantajan maasta riippumatta.
- Puretaan kannustinloukkuja vaihto- ja harjoitusohjelmissa.

Ihmisoikeudet

Ihmisoikeuksien jakamattomuus ja yleismaailmallisuus on kyseenalaistettu entistä useammin kansainvälisesti. Pohjoismaissa poliittinen ilmapiiri on muuttunut kriittisemmäksi ihmisoikeuksia kohtaan. Yhdenvertaisuuden pitäisi olla meille pohjoismaalaisille itsestänselvyys, mutta ihmisoikeuksien toteutumisesta tulee huolehtia myös käytännössä. Ennen tähdättiin ihmisoikeuksien mahdollisimman kattavaan täytäntöönpanoon, nyt minimitaso koetaan riittäväksi. Pohjolan tulee ylläpitää hyvinvointivaltiota mallina kansalliselle edistykselle ja ihmisoikeuksien suojelemiselle. Pohjoismaissa jokaisella tulisi olla yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään elämään ja täyden henkilökohtaisen potentiaalinsa toteuttamiseen sosioekonomisesta taustasta tai muista ominaisuuksista riippumatta.

- Ihmisoikeuksiin kuuluvaan sananvapauteen ei kuulu vihapuhe, jota vastaan on taisteltava yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa.
- Henkilöiden koskemattomuuden suojaaminen verkossa kuin sen ulkopuolella.
- Pohjoismaiden kielivähemmistöjen oikeuksia tulisi turvata itseisarvona ja osana yhteistä kulttuuri-identiteettiä.
- Pohjoismaiden tulee turvata alkuperäiskansojen oikeuksia, erityisesti ilmastomuutoksen tuomien haasteiden ja murroksien edessä.
- Yhdenvertaisuuden toteutuminen pitää varmistaa myös käytännössä. Globaalivastuu Pohjoismaille on edistää naisten, vammaisten henkilöiden ja lasten oikeuksia myös maailmassa ja yhteisissä aloitteissa.
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistön oikeuksia tulee turvata Pohjoismaissa yhteisellä tavalla, nojaten yhteiseen väestörekisteriin, e-tunnistamiseen ja kansalaisten pääsy maiden hyvinvointipalveluihin ja sosiaaliturvaan pitää taata.

Inhimillinen ja hyvinvoiva Pohjola

Huolenpito kuuluu kaikille nuorille poikkeuksetta. Pohjoismainen yhteiskunta on riippuvainen hyvinvoivasta nuoresta sukupolvesta, joka osallistuu sekä päätöksentekoon että työelämään. Pohjoismaat ovat maailman paras paikka lapselle ja nuorille. Näin pitää myös tulevaisuudessa olla. Satsaus nuorten harrastuksiin ja oppimiseen on turvattava.

- Nuoria on osallistettava yhteiskuntaan ennakoivasti, ja varmistettava, että nuoret eivät syrjäydy. Yksilölliset tarpeet pitää huomioida, ja kohdata jokainen erilaisena avun tai neuvonnan tarvitsijana.
- Syrjäytymiseen johtavat syyt voivat vaihdella suuresti yksilöiden välillä, minkä takia sosiaaliturvan on oltava yksilöperusteista.
- Ihmisten hyvinvointi lähtee siitä, että yksilöille luodaan yhdenvertaiset lähtökohdat menestyä ja toteuttaa itseään lähtökohdista riippumatta.

Ympäristö, ilmasto ja luonnon monimuotoisuus

Jokaisella on oikeus puhtaaseen ympäristöön. Kaikessa päätöksenteossa on otettava huomioon ympäristövaikutukset. Ilmastonmuutos on tämän vuosikymmenen suurin globaali ongelma, joka vaikuttaa ympäristön lisäksi tulevien sukupolvien taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Erityisesti Pohjolaa koskettavia haasteita puolestaan ovat Itämeren heikko tila ja arktisen alueen suojelu. Luonnolla on keskeinen rooli pohjoismaalaisessa arjessa ja identiteetissä.

- Pohjoismaiden tulee olla edelläkävijöitä ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa ja edistää ilmastotoimia myös kansainvälisillä areenoilla.
- Pohjoismaiden on yhdessä työskenneltävä sen eteen, että ympäristölle haitallisista yritystuista luovutaan ja yrityksiä ja kuluttajia verotetaan ympäristöhaitoista kovemmin.
- Pohjoismaiden tulee aktiivisesti osallistua arktisen alueen ja Itämeren alueen suojeluun.
- Kiertotalouden toimintamalleja on otettava laajasti käyttöön ja tuettava lainsäädännöllä sekä taloudellisesti.
- Kaikille taataan mahdollisuus hyödyntää luontoa huomioimalla saamelaisen elämäntavan tarpeet ja vaalimalla jokamiehen oikeuksia.

Kulttuuri ja sivistys

Pohja pohjoismaiselle yhteenkuuluvuudelle rakentuu useista osista, kuten yhteisestä historiasta, arvoista ja yhteiskuntarakenteista. Vaikka jokaisella

maalla ja itsehallintoalueella Pohjolassa on omanlainen kulttuuri, löytyy myös paljon yhteistä pohjoismaalaisille. Jokaisella on oikeus omaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiin. Yhteneväinen kieli ja kulttuuri on hyvä väline yhteenkuuluvuuden tunteen lisäämiseksi. Monikielisyys on rikkaus.

Pohjoismaissa on korkea koulutustaso ja sivistystä arvostetaan laajalti. Jatkuvaan oppimiseen panostaminen sekä yhteistyö tutkimuksen ja innovaatioiden saralla takaavat myös jatkossa Pohjoismaiden aseman.

- Nuoria pitää kannustaa pohjoismaisten kontaktien luomiseen ja yhteisen pohjoismaisen identiteetin vahvistamiseen. Nuorten mahdollisuuksia käydä vaihdossa muissa Pohjoismaissa tulee laajentaa opiskelualasta riippumatta ja tätä kautta kannustaa tutustumaan Pohjoismaihin.
- Peruskoulun kieli- ja kulttuuriopetusta tulisi vahvistaa ja lisätä kaikissa Pohjoismaissa ja naapurikielen ymmärtämiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota, jotta Pohjoismaiden suurimmat kielet (ruotsi, norja ja tanska) myös tulevaisuudessa toimisivat lingua francana. Suomessa tulisi luoda positiivinen suhtautuminen ruotsin kielen opiskeluun ja käyttämiseen.
- Opetuksessa tulisi myös panostaa Pohjolan pienempiin kieliin ja kulttuureihin: suomeen, fääriin, grönlandiin, islantiin, saamen kieliin, kveeniin, romanikieleen ja viittomakieliin.
- Monikielisyys Pohjoismaissa tulee nähdä rikkautena, ei esteenä ja yhteiskunnan tulee tukea eri identiteettien rinnakkaiseloja.
- Geoblokkaus tulee poistaa, jotta pohjoismaisten medioiden sisältöjä voi katsoa ja kuunnella koko Pohjolassa.
- Pohjoismaisten kulttuurien tuntemusta pitää laajentaa, esimerkiksi yhteisprojekteilla taidealoilla musiikista elokuvaan ja teatteriin.
- Pohjoismaista löytyy paljon innovaatioita ja taitoa, joita tulisi viedä sekä muihin Pohjoismaihin että kansainvälisille alustoille.
- Pohjoismaiden tulisi tunnustaa ihmisten elinikäinen oppiminen, myös oppivelvollisuuden ja virallisen koulutuksen ulkopuolella, sillä nopeasti muuttuva työelämä vaatii yhteiskunnan, joka palkitsee yksilön omaaloitteisuutta ja joustavuutta.

